

Nieuwsbrief

Aan bewoners en omwonenden van de Leyweg

Den Haag, 25 augustus 2011

Contactnummer: 06 209 193 48
Contactpersoon: ChiChing Tao (mw.)
Onderwerp: Update werkzaamheden Leyweg

Gemeente Den Haag, Eneco, E-on Benelux en woningcorporaties Staedion, Vestia en Haag Wonen realiseren in de komende jaren een duurzaam aardwarmteproject in Den Haag Zuidwest. We boren op ruim 2.000 meter diepte naar schone energie en gaan hier in de toekomst circa 4.000 woningen en 20.000 m² bedrijfsruimte mee verwarmen. Het is een project waar we trots op zijn, want aardwarmte wordt nog nergens in Nederland op zo'n grote schaal toegepast. Om het project goed uit te voeren, hebben de zes partijen in 2008 Aardwarmte Den Haag v.o.f. opgericht. Vanuit deze v.o.f. zullen wij voortaan met u communiceren over alle aardwarmtewerkzaamheden en de voortgang van het project.

Beste heer, mevrouw,

Aardwarmte Den Haag is al enige tijd bezig met diverse werkzaamheden langs de Leyweg. In de komende periode gaan we verder met de realisatie van de aardwarmte-installatie. Wij informeren u graag over de ontwikkelingen die u de komende periode kunt verwachten. Er worden werkzaamheden uitgevoerd bij de aardwarmtebron langs de Leyweg, en in de aardwarmtecentrale op de hoek van de Zuidwoldestraat en de Leyweg, zie afbeelding 1. Als alle werkzaamheden volgens planning verlopen, kunnen we begin 2012 de woningen van onze klanten verwarmen met aardwarmte.

Afb. 1. Aardwarmtebron en aardwarmtecentrale

Verbinding leggen

In augustus en september gaan we verder met de aanleg van leidingen tussen de aardwarmtebron en de aardwarmtecentrale. Deze verbinding is nodig om ervoor te zorgen dat het aardwater straks van de bron naar de centrale en terug kan worden getransporteerd. Na de aanleg wordt de verbinding getest. Tijdens de uitvoering van deze werkzaamheden, blijven alle rijwegen, fiets- en wandelpaden begaanbaar.

Afb. 2. De leidingaanleg tussen de aardwarmtebron en de aardwarmtecentrale wordt voortgezet.

Afb. 3. De aannemer installeert technische installaties in de aardwarmtecentrale.

Aardwarmtecentrale

We zijn nu druk bezig met de inrichting van de aardwarmtecentrale, zie afbeelding 3. Onze aannemer, Cofely, installeert de diverse technische installaties, zoals de warmtewisselaars, de pompen en vaten en het bedieningssysteem. De installatie wordt in september afgerond. In oktober starten we met het testen van dit onderdeel van het systeem. De testfase neemt ongeveer een maand in beslag. De aardwarmtecentrale wordt vervolgens dag en nacht bewaakt vanuit de E.ON-centrale aan de Constant Rebecqueplein in Den Haag.

Aardwarmtebron

In de herfst wordt de zogenoemde bronpomp in de aardwarmtebron gehangen. Deze pomp komt op circa 500 meter diepte en is nodig om het warme aardwater omhoog te pompen. Nadat deze apparatuur is geplaatst, wordt het systeem getest.

Gas en water scheiden

Eerder hebben we geconstateerd dat er in het aardwater een hoeveelheid gas zit, ongeveer één kilo gas per 1.000 kilo (1 m³) aardwater. Door het gas ontstaan er bellen in het water. Hierdoor kunnen we de warmte niet goed uit het aardwater onttrekken. Daarom plaatsen we in de herfst een gas-waterscheider naast de aardwarmtebron. Dit is een tijdelijke locatie. Wanneer de openbare ruimte rondom de aardwarmtebron definitief wordt ingericht, krijgt de gas-waterscheider een vaste plaats. Deze komt waarschijnlijk direct naast de aardwarmtecentrale.

Gas verwerken

Nadat het gas en het water van elkaar zijn gescheiden, gaat het via afzonderlijke leidingen naar de aardwarmtecentrale. In de eerste maanden wordt het gas naar een 'shielded' fakkel geleid waar een onzichtbare verbranding plaatsvindt. Begin 2012 plaatsen we in of naast de aardwarmtecentrale een ketel waar het gas in warmte wordt omgezet. Deze warmte leveren we vervolgens aan de stadsverwarming van Eneco. Zo draagt Aardwarmte Den Haag een beetje bij aan de verduurzaming van het stadsverwarmingsnet in Den Haag.

Aardwarmtesysteem testen

De verschillende onderdelen van het aardwarmtesysteem worden uitgebreid getest. Als de verschillende testresultaten naar tevredenheid zijn, gaat het volledige aardwarmtesysteem in bedrijf.

Herinrichting buitengebied

Als het warmtesysteem werkt, gaan we aan de slag met de inrichting van de buitenruimte rondom de aardwarmtecentrale. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de buitenruimte er uit komt te zien. We bekijken of bebossing mogelijk is en welke andere beplanting en bestrating kunnen worden aangelegd. Hier zullen wij u in de loop van de tijd verder over informeren.

Voor de inrichting van het hele gebied rondom de aardwarmtebron zijn we afhankelijk van de plannen van de gemeente.

Veiligheid voorop

Aardwarmte Den Haag houdt bij de uitvoering van de werkzaamheden nadrukkelijk rekening met de veiligheid voor collega's en voorbijgangers. Hiervoor treffen wij diverse maatregelen, waaronder het plaatsen van hekken rondom de werkterreinen. De gemeente Den Haag en Staatstoezicht op de Mijnen zien toe op het naleven van de veiligheid.

Zo min mogelijk overlast

Werkzaamheden zijn vervelend en veroorzaken soms overlast aan omwonenden. Daarom hebben wij de uitvoerders nadrukkelijk geïnstrueerd om de (geluid)overlast tot het minimale te beperken. Bovendien worden de bouwwerkzaamheden uitsluitend overdag en op werkdagen uitgevoerd. De testen vinden wel 24 uur per dag plaats, omdat de bron straks ook continu warmte moet kunnen leveren. Wij verwachten dat u hiervan weinig tot geen overlast zult ervaren.

Meer informatie over Aardwarmte Den Haag

Wij danken u alvast voor uw begrip voor de werkzaamheden. Mocht u hier vragen over hebben, dan kunt u contact met ons opnemen via 06 209 193 48. Wilt u meer weten over aardwarmte in Den Haag? Kijk dan op onze website www.aardwarmtedenhaag.nl.

Met vriendelijke groet,

Eric Muller

Directeur Aardwarmte Den Haag vof

Afb. 4. Nadat het aardwarmtesysteem in bedrijf is, wordt de ruimte rondom de aardwarmtecentrale ingericht.

Hier wordt geïnvesteerd in uw toekomst. Het project 'Aardwarmte Den Haag' wordt mede mogelijk gemaakt door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.